

København d. 3. juni 2010

Vedr. SOPHIA's notater om metodefrihed i folkeskolen.

Det er en velskrevet analyse, Tænk tanken Sophia har lavet om vigtigheden af, at lærerne – som den vigtigste enkeltfaktor for undervisningens kvalitet – har en udstrakt frihed til at tilrettelægge undervisningen, herunder vælge metoder, materialer mv.

Tak for det!

Præmisserne for analysen er imidlertid forkert, når der står, at de danske skoleledere ønsker at 'styre og kontrollere' lærernes arbejde, og at vi foreslår, at 'metodefriheden afskaffes'.

Det er misforstået, og det ville have klædt Sophia's skribenter at have refereret til og citeret direkte fra Skolelederforeningens skolepolitiske udspil 'Ledelsen sikrer kerneydelsen' frem for at henvise til medieudtalelser, der er bragt i forskellige sammenhænge.

Folkeskolen i dag fungerer ikke som et lukket system. Både de enkelte skoler og skolevæsenet som helhed har i højeste grad omverdenens, offentlighedens, mediernes og politikernes opmærksomhed. Det er derfor vigtigt, at vi på alle niveauer i skolen kan kommunikere overbevisende om, hvad vi foretager os, hvorfor og om hvilke mål og resultater, vi stræber efter at nå.

Folkeskolen bygger på samarbejde og teamwork og på en kultur med pædagogiske, didaktiske og faglige drøftelser – i åbenhed, hvor tingene lægges frem. Det kan ikke nytte, at vi fastholder, at undervisning og læring er et lukket rum, og at lærerne kan forbeholde sig retten til at vælge metode og tilgang uden at ville stå frem og motivere sine valg – og blive udfordret på disse valg.

Metodefrihed kan ikke og har aldrig været et tag-selv-bord for den enkelte lærer, men skal udøves og efterleves i teamsamarbejdet og med opbakning og udfordring af faglige vejledere. Der skal mere fokus på resultater – børnenes læring - og på opfølgning, hvis ikke de nås. Og bl.a. derfor skal der tættere ledelse ind over.

Folkeskoleloven har siden 1993 fastslået, at skolelederen har ansvaret for både den administrative og pædagogiske ledelse af skolen, er ansvarlig for

skolens virksomhed overfor kommunalbestyrelsen, er ansvarlig for den pædagogiske udvikling og har ansvaret for undervisningens organisering og kvalitet. Derudover er det beskrevet, at skolelederen har pligt til at have indsigt i, hvad der sker på skolen, bl.a. ved at tage del i lærernes undervisning. Det er denne virkelighed, vi i Skolelederforeningen forholder os til, når vi fremsætter vore forslag til styrkelse af ledelsesopgaven.

Det er klart, at der kan være vanskeligheder forbundet med at skabe en kultur i skolen med større åbenhed om metodevalg, undervisningens kvalitet og resultater – og en stærkere opfølgning kan, selv om det er arbejdsmæssigt relateret, opleves som en indgriben af etisk-menneskelig art, der påvirker medarbejderes motivation og selvværd – og føre til dårligere resultater. Overfor står dette, at lærerne efterspørger daglig, nærværende pædagogisk ledelse, som det blev formuleret på DLF's kongres i 2009.

Det er den enkelte lærers autonomi, som Sophia kredser om, og det er Skolelederforeningen og skolelederne også meget opmærksom på. Det er vigtigt, at en mere organiseret opfølgning tilrettelægges i åbenhed og samarbejde. Vi skal under ingen omstændigheder have fjernstyring – men det skal være legitimt at kunne drøfte, vejlede, evaluere og følge op på undervisningen og dens resultater og også fra ledelsens side beslutte at rette op og gribe ind, når det er nødvendigt.

I øvrigt mener vi, at tydelig, synlig, udfordrende, rammesættende og omsorgsfuld ledelse, som kan skabe den fornødne gennemsigtighed, som kan sikre fornøden og relevant dokumentation og som formår at udvikle et stimulerende og værdifuldt fællesskab i skolens dagligdag, er det væsentligste og stærkeste modspil til yderligere ekstern kontrol og mistillid til skolen.

Til orientering vedlægger jeg det udspil, som jeg afleverede til statsministeren på Marienborgmødet d. 27. maj 2010.

Med venlig hilsen

Anders Ball